

zevenpoot

**geïllustreerd door
thé tjong-khing**

**arnon
grunberg**

**zevenpoot
een serenade
aan de mens**

**Amsterdam • Antwerpen
Em. Querido's Uitgeverij BV
2024**

Copyright tekst © 2024 Arnon Grunberg
Copyright illustraties © 2024 Thé Tjong-Khing
Voor overname kunt u zich wenden tot
Em. Querido's Uitgeverij BV,
Weteringschans 259, 1017 XJ Amsterdam.

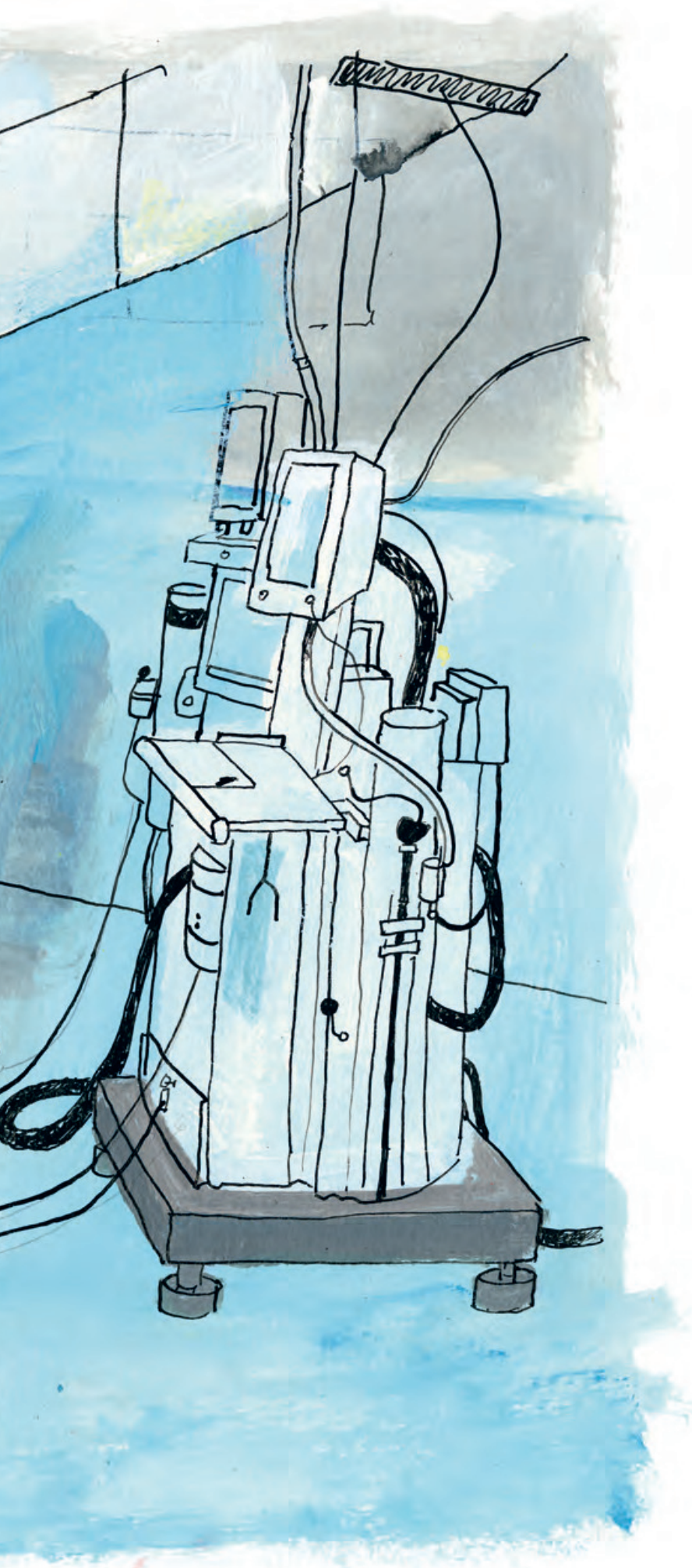
Boekverzorging Irma Boom
Omslagbeeld Thé Tjong-Khing
Foto auteur Merlijn Doomernik
Foto illustrator Mino Wortel
Foto ontwerper Stef Verstraaten

ISBN 978 90 214 8726 7 / NUR 301
www.querido.nl

inhoud

8	het juiste formaat
13	goede gesprekken met verliezers van de globalisering
21	richard en eva
28	een waardige aftocht
34	hoeveel benen zou voor u acceptabel zijn?
40	naast karel appel
47	koloniale teelballen
53	de gruwelijke gevolgen van privileges
60	een vrijgezel en zijn goudvissen
66	de brief van de zevenpoot
72	triomf
80	knabbelen
90	in de mond
99	opgescheept met een rotvolk
105	onconventionele middelen
109	een gevaar voor de veelgrazer
116	romanticus
123	zo'n dier redt zich wel
131	de grondwet
137	een chinees laboratorium
142	neukhoofd
149	de knapste en de beste
155	het moeras dat den haag heet
163	dat geschreeuw blijft je bij
169	in ruil voor liefde en wijsheid

het juiste formaat

‘Hij is gezond,’ zei de gynaecoloog tegen meneer en mevrouw Knoblauch nadat hij mevrouw Knoblauch uitvoerig had onderzocht, ‘maar u zult in het begin een vergrootglas nodig hebben om hem te kunnen zien. Het is een wonder dat zo’n klein wezen gezond is. Kernegezond, voor zover ik kan nagaan. Toch kan ik me voorstellen dat u zich afvraagt: willen we dit wel?’

De gynaecoloog liet een stilte vallen en daarna knikte hij. Het leek alsof hij tevreden was met de vraag die hij net had gesteld. Zeer, zeer tevreden.

De Knoblauchs staarden hem aan, verbaasd en ietwat angstig, en hij knikte opnieuw, zijn gezichtsuitdrukking was nu streng en tegelijkertijd begripvol. In één woord: humaan. De gezichtsuitdrukking van een generaal met veel ervaring op diverse slagvelden. Hij had al voor hetere vuren gestaan.

‘Hoe dan ook, het is te laat,’ zei de man. ‘We kunnen het niet meer terugdraaien. Er zijn regels. Er zijn wetten. Ik heb als arts mijn plichten. Het balletje rolt. Faites vos jeux. Rien ne va plus.’

Te laat? De Knoblauchs wilden het en hadden het altijd al gewild, zelfs als de dokter hun dat ernstig had

afgeraden. Ze wisten vaak niet precies wat ze wilden, maar ze wisten wel dat ze dit wilden. Meneer Knoblauch had zich weliswaar de laatste tijd erop toegelegd om niets of op zijn minst minder te willen, maar niets willen was natuurlijk ook willen.

‘U bent allebei prima in vorm,’ sprak de man. ‘Voor zover ik dat kan overzien. Het is misschien raar dat ik dit zeg, maar als arts moet je eerlijk zijn; de kans is redelijk groot dat u in de toekomst een kindje krijgt dat wel het juiste formaat heeft, het goede, dat wil zeggen het gemiddelde formaat.’

De gynaecoloog draaide zijn beeldscherm naar de Knoblauchs toe en liet hun een grafiek zien met de woorden: ‘We hebben het over een bandbreedte, nietwaar? Dit is de bandbreedte. Uw kindje zit hier. Ver buiten de bandbreedte. Ver, ver, ver daarbuiten.’

Hij tikte met zijn pen op het scherm en de Knoblauchs staarden naar de bandbreedte. Het was vreselijk om buiten de bandbreedte te vallen. Dat begrepen ze allebei.

‘Je moet je als arts niet te veel overgeven aan hypotheses; als ik eerlijk ben is een arts, specialist of geen specialist, ook gewoon een mens die met andermans gezondheid speculeert. Maar...’ De dokter bewoog de muis van zijn computer een paar keer driftig heen en weer. ‘...wanneer het zaadje het eitje ontmoet, als ik het zo mag samenvatten, en jaarlijks ontmoeten miljarden eitjes miljarden zaadjes zonder dat dat enige gevolgen heeft, is dat altijd een loterij. Als medicus zeg ik, en die opvatting is niet populair maar dat kan me niets schelen want ik zit hier niet om populair te zijn: wie aan voortplanting doet, speelt mee in de loterij.’

De gynaecoloog liet een omineuze stilte vallen. Hij had ongetwijfeld veel ervaring met deze loterij, hij zat al jaren in het vak. Hij wist waarover hij sprak. Hij kende de valkuilen en de wetten van deze loterij. Het zwijgen van de gynaecoloog duurde zo lang dat mevrouw en meneer Knoblauch er zenuwachtig van werden.

Toen mevrouw Knoblauch op het punt stond iets te gaan zeggen – ze wist niet wat, maar ze wilde de stilte doorbreken – zei de dokter: ‘U bent weliswaar ook niet

reuzegroot, u allebei niet, u zit denk ik iets onder het gemiddelde, maar zorgelijk kan het niet worden genoemd. Een volgend kind zal qua lengte niet onnodig gestigmatiseerd worden. Dat is mijn inschatting als medicus. De medicus dient bescheiden te zijn, maar niet te bescheiden; realistisch, je bent een sterveling die zich tegen het menselijke noodlot aan bemoeit. In sommige uitzonderlijke gevallen is bescheidenheid overbodig. Ik ben zo'n geval. Ik maak daar geen geheim van.'

Mevrouw Knoblauch voelde zich niet in topvorm. Ze had een snotneus. De schilfers hingen eraan. Overigens heette ze niet mevrouw Knoblauch, ze heette Hilde Geertruide Sabine Maria Stampielinokovski-Marinowicz, maar aanzien vrijwel niemand de achternaam Stampielinokovski-Marinowicz kon uitspreken, had ze de naam van haar echtgenoot aangenomen. Dat was niet feministisch, maar als je Geertruide Sabine Maria Stampielinokovski-Marinowicz heet moet je soms concessies doen.

Haar echtgenoot Maximilian Knoblauch was evenmin in topvorm. Zijn schouder deed pijn en over zijn rechterknie maakte hij zich ook zorgen. Hij had tijdens het voetballen een paar akelige trappen gekregen, zijn rechterknie en het linkerscheenbeen waren beplakt met pleisters. Hij voetbalde al jaren, maar zijn hobby kwam er voornamelijk op neer dat hij elke zondagmiddag getrapt en heel soms ook geslagen werd. Niet alleen door spelers van de tegenpartij, dat kon hij nog billijken, maar soms ook door zijn teamgenoten. Een enkele keer trapte hij terug, maar dat haalde doorgaans weinig uit. De Knoblauchs hadden gelukkig een buurman met een EHBO-cursus. Zo'n man doet zo'n cursus niet voor niets. Die wil de burens graag een handje helpen met het ontsmetten en verbinden van wonden. De blessures van meneer Knoblauch hadden hem nader tot de buurman gebracht.

'Het maakt ons niet uit hoe klein hij is,' zei mevrouw Knoblauch.

De gynaecoloog pakte een vergrootglas en zwaaide ermee rond alsof het een tennisracket was. 'Denkt u eens in wat voor leven hij zal hebben. We kunnen er natuurlijk wel wat hormonen tegenaan gooien, en die hormoonpreparaten

van tegenwoordig zijn heel goed. Messi, dé Messi, u bent ongetwijfeld bekend met dé Messi, was ook een minimens. Nou ja, minimens, hij was niet heel groot, maar ze hebben er flink wat hormoonpreparaten ingepropt en toen werd hij dé Messi die wij nu kennen. Ja, misschien wordt uw jongen de nieuwe Messi. Maar voor hetzelfde geld wordt hij niet meer dan één meter dertig en dan is hij niet de nieuwe Messi. Dan is hij...'

Dat wist de dokter zo te horen zelf ook niet, wie de jongen dan zou zijn. Gelukkig wilde de gynaecoloog de hoop niet meteen opgeven. 'Met wat hormoonpreparaten kunnen we er allicht één meter zestig van maken. Dat is een gunstige schatting, hè. Voor hetzelfde geld blijven we steken bij iets meer dan een meter. Stelt u zich dat even voor, probeer dat even te visualiseren. We leven in een tijd van inclusiviteit, maar als arts zeg ik: geen inclusiviteit zonder behoorlijk wat exclusiviteit.'

De gynaecoloog ging staan. Hij was zelf erg lang. Ongeveer twee meter.

Mevrouw Knoblauch snoot haar neus in een zakdoek die nog van haar oma was geweest en toen zei ze: 'We redden ons wel.'

De gynaecoloog verklaarde daarop met zachte stem – hoewel zijn stem misschien slechts zacht klonk omdat zijn hoofd zich zo dicht bij het plafond bevond: 'Hij zal de aandacht op zich vestigen, in het begin zullen journalisten achter uw kind aan zitten, wetenschappers zullen hem bestuderen. Ik zeg dit als arts, als vader, als zoon, als mens, als amateurschilder.'

'We begrijpen het,' zei mevrouw Knoblauch, 'maar hij is ons kind. We houden van hem alsof hij nu al één meter tachtig is en voor ons is hij ook één meter tachtig.'

De gynaecoloog wreef met het vergrootglas over zijn hoofd. 'Besef eveneens,' zei hij, 'dat hij misschien niet oud wordt. Het hart hoeft minder te werken, dat is een voordeel van zo'n kleine, maar er zitten nadelen aan vast. Denk aan de praktijk. Aan de werkelijkheid. Alles wat voor u min of meer vanzelfsprekend is, zal voor hem een veldslag zijn. Oversteken. Een partner vinden. Boodschappen doen in de supermarkt.'

De gynaecoloog ging weer zitten en hij glimlachte nu bedroefd. Hij was een empathische man. Ongetwijfeld zag hij de supermarkt voor zich en hoe daar veldslagen werden geleverd.

‘Dat zien we dan wel weer,’ zei meneer Knoblauch.

‘Wij mensen,’ zei de gynaecoloog, ‘stoten af, net als andere dieren, en dat is geen aangenaam proces voor de mensen die worden afgestoten, die worden uitgestoten. Ik ben al drie decennia gynaecoloog, ik heb veel voorbij zien komen, ik heb vrijwel alles voorbij zien komen, maar wat in uw buik zit is medisch gezien...’ De arts keek uit het raam, een duif was aan het koeren, hij tikte met zijn vergrootglas tegen de ruit. ‘Vreselijke dieren,’ zei hij zacht, ‘een plaag.’ En hij duwde het vergrootglas tegen zijn kin. ‘Maar goed, we hadden het over een medisch wonder.’

‘De liefde overwint alles,’ zei mevrouw Knoblauch. ‘Onze liefde overwint alles.’

De gynaecoloog keek bedachtzaam. Uiteindelijk zei hij: ‘Ja, overwinnen. Veel is mogelijk. Weinig is uitgesloten. Er is toch niet zo heel veel meer aan te doen. Soms moet je als arts ook zeggen: ik laat het gebeuren. Ik zie u bij de bevalling. We gaan er iets moois van maken.’

Hij was nu eenmaal een onvermoeibare optimist.

goede gesprekken met verliezers van de globalisering

Toen meneer en mevrouw Knoblauch eenmaal besloten hadden dat de liefde alles zou overwinnen, maakte opluchting zich van hen meester. Noem het vreugde. Al was het kind dan volgens de dokter zo klein dat ze in het begin een vergrootglas nodig zouden hebben om het te zien, zij zouden leven, het kind zou leven, en daar ging het om. Ze zouden ook met vergrootglas van het kind houden. Met vergrootglas viel er juist nog meer te genieten. De loep, hij was een van de vele wapens van de liefde.

Ze kochten om te beginnen een piepklein tweedehands ledikant bij een oudere heer met indrukwekkende wenkbrauwen.

‘Wie heeft erin gelegen?’ vroeg meneer Knoblauch aan de verkoper.

Je moet toch een praatje maken. Daarvoor hebben de mensen taal gekregen, om praatjes te maken. ‘Hoe gaat het? Hebben jullie nog steeds zo’n last van muizen en ander ongedierte?’ Dat soort praatjes. Tegen de buurman zei meneer Knoblauch altijd: ‘Daar ben ik weer met mijn wonden.’ En dat vond de buurman heerlijk. Hij hield van wonden, vooral van andermans wonden.

‘Een pop,’ zei de oude maar vrijwel volledig behaarde man. ‘Het hoorde bij een poppenhuis, maar degene voor wie het poppenhuis bestemd was... Nou ja, zo gaan die dingen. Foetsie. Weg. Verdwenen. Ondankbaarheid.’

‘Ach,’ zei meneer Knoblauch. Met ‘foetsie, weg, verdwenen, ondankbaarheid’ kon hij niet veel aanvangen, hij had het zelf al moeilijk genoeg. En ze hadden haast, de Knoblauchs: de bevalling stond op stapel.

Toen de man, die overigens behoorlijk gele tanden had, nog andere dingen aan de Knoblauchs wilde slijten – een truitje, een speelgoedfornuis, een nooit gebruikte airfryer – verlieten de Knoblauchs woorden van dank mompelend de overvolle woning.

Daarna schafte meneer Knoblauch gerookte zalm, gerookte heilbot, makreel, garnalen en wat haringen aan en legde die in de koelkast, want mevrouw Knoblauch had gezegd: ‘Als alles achter de rug is, ga ik me ongans eten aan rauwe en gerookte vis.’

Ze hield erg veel van rauwe en gerookte vis. Er waren momenten in haar leven geweest dat ze meer van gerookte heilbot had gehouden dan van meneer Knoblauch, maar daar kon meneer Knoblauch prima mee leven, hij nam de gerookte heilbot als concurrentie niet bovenmatig serieus.

De Knoblauchs hadden het advies gekregen om op zondagmiddag in het ziekenhuis te verschijnen, waar de weeën zouden worden opgewekt, en op zondagmiddag was het daar nooit druk. De Knoblauchs waren mensen die adviezen graag opvolgden, tijdig hun belasting betaalden en nooit vuilnis illegaal op straat zetten. Ze waren modelburgers en dat is ook wat ze wilden zijn. Ze hadden ook wel hartstochten, maar de grote hartstochten van de vijftienjarige worden de kleine hartstochten van de vijftendertigjarige. De bescheiden hartstochten. De mini-hartstochten.

Aangezien ze het spook van de inflatie vreesden en ook nog wat andere spoken namen ze de tram. Van het geld voor de taxi konden ze nog makkelijk drie ons extra gerookte heilbot aanschaffen. Wat was het leven zonder een beetje genot? Daarnaast wilde mevrouw Knoblauch geen aansteller zijn. Ze wilde graag stoer zijn.

De tram bleek vol te zitten met supporters die liederen zongen over volksvreemde elementen, over hun club en over nog een paar andere zaken die de Knoblauchs niet konden verstaan.

Een meneer in een blauwe V-halstrui zag het hoofdschuddend aan en fluisterde toen tegen meneer Knoblauch: ‘Die jongens en die meiden, dat zijn de verliezers van de globalisering. Daarom schreeuwen ze zo. We hebben ze in de steek gelaten. Zonder globalisering hadden we deze rotzooi niet gehad.’

‘Nou,’ zei meneer Knoblauch, ‘volgens mij zijn het gewoon voetbalsupporters. En die schreeuwen altijd. Globalisering of geen globalisering.’

Maar daar wilde de meneer in de V-halstrui niets van weten. Hij werd vermoedelijk niet graag tegengesproken.

De verliezers van de globalisering bleken intussen ondanks alles veel zin te hebben in het leven. Ze waren energiek en uitgelaten, en hoewel ze teleurgesteld waren in de prestaties van hun elftal gaven ze blijk van levensvreugde door aan de Knoblauchs te trekken en te plukken.

De man die niet van tegenspraak hield zei: ‘Als iemand de moeite nam eens goed naar deze jongens en meisjes te luisteren, dan zou ons heel wat ellende bespaard blijven.’

Toen het trekken en plukken onbestraft bleef, werden de verliezers van de globalisering overmoedig en pakten ze mevrouw Knoblauch op en gaven haar aan elkaar door. Zo werd mevrouw Knoblauch door de tram gedragen. En de meneer in de V-halstrui zei zacht: ‘Mijn zoon is ook een verliezer van de globalisering. Hij is afgehaakt. Helaas. Een van de vele afgehaakten.’

‘Dat spijt me,’ antwoordde meneer Knoblauch, ‘voor uw zoon.’ Daarop richtte hij zich noodgedwongen tot de verliezers met de volgende woorden, want wat ze met zijn vrouw deden kon zelfs een burger die het principe hanteerde van leven en laten leven niet goedkeuren: ‘Het spijt me dat jullie verliezers zijn en dat de globalisering aan dat verlies heeft bijgedragen, dat is allemaal heel naar en vervelend. Als het jullie mild stemt, dan ben ik bereid vanaf nu mij ook tegen de globalisering te keren, maar in ruil

daarvoor zou ik graag willen dat jullie mijn vrouw loslaten. Ik begrijp verder dat jullie teleurgesteld zijn in jullie club, maar daar kunnen wij niets aan doen. Ik zou nu echt heel graag mijn vrouw terug willen. Ik bedoel dit niet seksistisch. Ze staat op het punt te bevallen. Dat is eigenlijk alles.'

Om de verliezers van de globalisering nog gunstiger te stemmen, pakte meneer Knoblauch zijn portemonnee en deelde hier en daar wat geld uit.

Het geld verrichtte een klein wonder. De verliezers van de globalisering kalmeerden. Ze lieten mevrouw Knoblauch los en telden hun bankbiljetten.

Enkele enthousiaste verliezers van de globalisering – het geld had waarschijnlijk bijgedragen aan het enthousiasme – droegen mevrouw Knoblauch zelfs het ziekenhuis in, tot de zesde verdieping, waar zich de afdeling verloskunde bevond. Ze waren zo beroerd nog niet. Een goed gesprek doet wonderen, de man in de blauwe V-halstrui had gelijk gehad, en soms begint een goed gesprek met het trekken van de portemonnee. Als meneer Knoblauch eerlijk was moest hij toegeven dat een goed gesprek vaak zo begon.

Een grote, nogal zwaarlijvige jongen had het meeste tilwerk verricht. Hij zette mevrouw Knoblauch in de wachtkamer op een stoel en zei toen tegen meneer Knoblauch: 'Money talks.'

'Dank voor de goede...' antwoordde meneer Knoblauch.

Maar de jongen onderbrak hem: 'Money talks, dus jij moet je mond houden. En geen fatshaming, hè, de tijd is voorbij dat jullie aan fatshaming konden doen. Ik zie aan je ogen dat je niets liever doet.'

Meneer Knoblauch had nog nooit in zijn leven aan fatshaming gedaan, maar hij maakte zich zorgen dat zijn ogen, toch de spiegel van de ziel, wensen onthulden waarvan hij zichzelf niet eens bewust was. Had hij iets tegen dikke mensen? Niet dat hij wist.

De jongen kneep in de wang van meneer Knoblauch en zei: 'Vanaf nu is het: money talks. Kappen met die andere praatjes.'

Meneer Knoblauch pakte het laatste briefje van vijftig

uit zijn portemonnee en gaf het aan de aardige en behulpzame jongen, die bij wijze van dankbaarheid op zijn buik klopte. ‘Hier heb ik iets aan,’ zei hij. ‘Dit kan ik gebruiken. Het is niet veel, maar beter dan niets. Hier kan ik een paar kroketjes van kopen. En geen fatshaming, pas op, hè, ik weet dat je je niet kunt inhouden maar toch moet het. De tijd van het grote inhouden is voor jullie begonnen. Geef het maar toe, je kijkt op me neer. Kijk je op me neer?’

‘Ik kijk absoluut niet op u neer,’ zei meneer Knoblauch naar waarheid. Hij keek eigenlijk op niemand neer, hooguit soms op zichzelf.

‘Wat jij moet onthouden,’ zei de jongen, die nu werkelijk goedaardig uit zijn ogen keek, ‘en ik zeg dit als vriend: er is maar één taal en dat is de taal van het geld. Alle andere talen zijn vogelgekwitter. Hou op met kwetteren. Stop een appel in je mond en laat je money praten.’

Meneer Knoblauch wilde hem net bedanken voor dit interessante advies en het goede gesprek, maar de assistent van de gynaecoloog, een jongeman die Sebastiaan heette, liet mevrouw en meneer Knoblauch weten dat ze konden beginnen met het opwekken van de weeën.

De gynaecoloog, hij leek nog langer dan de vorige keer, alsof zijn groeispuurt nooit meer stopte, ontving de Knoblauchs met de woorden: ‘Ik wil het medisch wonder met eigen ogen bekijken. Daarom ben ik gekomen. Mijn assistent kan dit natuurlijk prima zelf. Maar ik wil dit meemaken.’

De gynaecoloog leek in een staat van vervoering te verkeren. Hij sprak meer tegen zichzelf dan tegen de Knoblauchs: ‘Aan een onzichtbaar wonder heeft niemand wat. Ik vermoed dat ik erover ga publiceren. Eerst een paar wetenschappelijke artikelen, later misschien een populair-wetenschappelijk boek. Ik heb al contact met diverse uitgevers.’

In zijn tas had meneer Knoblauch een vergrootglas gestopt. Zodat hij het kind goed zou kunnen zien als het geboren was. Hij was het met de arts eens. Een onzichtbaar wonder, daaraan had niemand wat. Het wonder moest zichtbaar worden gemaakt.

Daarop stroopte de gynaecoloog de mouwen van zijn

overhemd op en zei: ‘De patiënt is geen koning, dat was misschien zo in de vorige eeuw. De oude gezondheidszorg. In de nieuwe, de betaalbare, de duurzame gezondheidszorg is de patiënt gewoon patiënt en de gynaecoloog koning. De meeste artsen denken er zo over, maar ze durven het nog niet te zeggen. Ik ben een van de weinige gynaecologen die eerlijk is tegen zijn patiënten. Je steekt niet boven de mensen uit om die mensen vervolgens te gaan dienen.’

Hij haalde diep adem, keek weemoedig, ja zelfs liefdevol naar zijn assistent en zei toen: ‘Sebastiaan, breng alles in gereedheid. We gaan beginnen.’